

DEBAT ELECTORAL: LA CIÈNCIA EN EL CENTRE DE LES POLÍTIQUES PÚBLIQUES

Data: 22 d'abril de 2024

Hora: 18:00h

Lloc: Auditori del Parc de Recerca Biomèdica de Barcelona (PRBB)
Carrer Dr. Aiguader, 88. 08003 Barcelona

Organitzen: Associació Catalana de Comunicació Científica (ACCC) i Associació Catalana d'Entitats de Recerca (ACER)

QÜESTIONS I PREGUNTES A RESPONDRE

Als representants de les forces polítiques convidades se'ls van plantejar, prèviament a la trobada, un qüestionari amb tres propostes bàsiques des de la **perspectiva institucional** que les entitats convocants consideren d'obligat compliment, per la qual cosa es demana que s'inclouguin en els programes electorals.

En el qüestionari incloïa igualment quatre preguntes sobre temes rellevants i concrets des de la **perspectiva científica**, les respostes de les quals el col·lectiu científic valorarà a l'hora de depositar la seva confiança en un o altre projecte polític.

Finalment, el qüestionari exposava una demanda des de la **perspectiva de la comunicació**, d'execució preferent per part del proper govern e imprescindible per articular una política científica eficaç i creïble.

A continuació, la crònica de les respostes a [les preguntes](#), resumint i **agrupant** coincidències, i *particularitats i discrepàncies* entre les ofertes polítiques que els convidats van desgranar:

Propostes des de la perspectiva institucional

[1 Es irrenunciable que la ciència disposi d'una conselleria de ciència i que "ciència" sigui el primer nom de la conselleria. Seria desitjable que en la mateixa conselleria s'inclouessin les universitats.](#)

Tots els partits polítics, excepte PSC i PP, van expressar la seva conformitat en crear una futura nova conselleria de Ciència, Innovació i Universitats. Hi va haver un consens general entre la majoria dels partits polítics sobre la importància i els efectes de aquesta conselleria. De manera més concreta:

Impuls a la recerca i innovació: La creació d'una nova Conselleria dedicada a la ciència pot ser clau per impulsar la recerca i la innovació al país, amb l'objectiu d'aconseguir un enfocament més específic i recursos dedicats per abordar les necessitats i els reptes del sector científic.

Foment de la col·laboració intersectorial: És rellevant tenir una entitat governamental dedicada específicament a la ciència per facilitar la col·laboració i la coordinació entre els sectors públic i privat, així com entre les institucions acadèmiques i les empreses. Això pot afavorir la transferència de coneixements i tecnologia, i impulsar la creació d'entorns propicis per a la innovació i el desenvolupament econòmic.

Priorització de les polítiques informades en evidències: La creació d'una nova Conselleria de Ciència pot reforçar l'enfocament en polítiques informades en evidències científiques per abordar els reptes socials, econòmics i ambientals. Això pot contribuir a millorar la presa de decisions i aconseguir l'èxit de les polítiques públiques.

Gestió eficaç dels recursos: És essencial que la nova conselleria disposi dels recursos necessaris per dur a terme les seves funcions de manera efectiva. Això inclou tant el finançament adequat com una planificació estratègica i una gestió eficient dels recursos humans i materials.

La creació d'una nova Conselleria de Ciència pot ser una oportunitat per reforçar l'atenció i el suport a la recerca i la innovació, i per promoure el desenvolupament d'un ecosistema científic més dinàmic i inclusiu. No obstant això, és important garantir que aquesta iniciativa es tradueixi en accions concretes i en un compromís sòlid amb les polítiques basades en l'evidència científica

Per a ERC és imprescindible una Conselleria de Ciència i que a més, no podem córrer el risc de no tenir-ne. Junts expressa un compromís total en crear aquesta conselleria en els propers anys i és molt rellevant que qui la lideri no sigui sectorial. Comuns_sumar també es mostra a favor, expressant el desig de fer polítiques informades en ciència i que aquesta nova conselleria tingui pes polític i pes pressupostari. D'altra banda, Vox també és partidari de la conselleria però emfatitza el fet de disposar d'interlocutors vàlids per tal de tenir en compte qui genera aquesta ciència i el teixit empresarial que l'envolta perquè hi han moltes duplicitats i disgregació de forces, cosa que redunda en una innovació més aviat mediocre i una constant fuga de talent. Els arguments de C's en favor de la Conselleria també giren en torn al teixit empresarial i el subseqüent retorn de la inversió en ciència, focalitzant arguments per a una clara i necessària planificació de recursos.

El PSC admet que no considera rellevant la presència de la conselleria al Govern, en especial si la persona responsable no té un pes polític suficient per donar-li contingut. Al respecte, recorda que actualment no hi ha un augment de partides del pressupost per a ciència. En qualsevol cas, el proper govern ha de tenir clar que les polítiques científiques són prioritàries. Amb arguments similars, el PP expressa que no es poden comprometre a la creació d'aquesta conselleria, que no hi ha pressupost, i que el que és més important és la gestió d'aquestes polítiques i no la conselleria en sí. En qualsevol cas, més que crear una nova conselleria inclouria la ciència dins la Conselleria d'Indústria, ja que ho considera una complementació adequada.

2 És imprescindible la rendició de comptes de les polítiques científiques que desplegui el govern de torn i es contrastin amb els models dels grups de la oposició. Per tant, es fa necessari que se celebri un **plenari anual monogràfic sobre ciència al Parlament.**

Hi ha un consens general entre els partits polítics sobre la importància de tenir un plenari anual monogràfic sobre ciència al Parlament per aconseguir:

Promoció del diàleg i la reflexió: La celebració d'un plenari anual dedicat exclusivament a la ciència al Parlament pot proporcionar una plataforma important per al diàleg entre els

representants polítics, els científics i altres actors rellevants del sector. Això pot contribuir a la reflexió i al debat sobre les qüestions més urgents en el camp de la ciència i la recerca.

Enfocament basat en dades: El debat sobre ciència al Parlament ha de basar-se en dades i evidències científiques. Això pot requerir la realització d'anàlisis prèvies i la presentació de dades significatives per part d'experts en el camp. Garantir que el debat estigui fonamentat en la ciència pot ajudar a prendre decisions polítiques més informades i efectives.

Transparència i rendició de comptes: La celebració d'un plenari anual sobre ciència també pot contribuir a millorar la transparència i la rendició de comptes en el procés polític. Permetrà als representants del Parlament exposar les seves visions i propostes sobre temes científics davant del públic i rendir comptes de les seves accions i decisions en aquest àmbit.

Educació i sensibilització: Un plenari anual sobre ciència pot tenir també un impacte positiu en l'educació i la sensibilització del públic sobre qüestions científiques. Pot servir de plataforma per difondre la importància de la ciència i la recerca per a la societat i per promoure una cultura de la ciència més participativa i informada.

La celebració d'un plenari anual monogràfic sobre ciència al Parlament pot ser una iniciativa positiva per garantir el diàleg, la transparència i la presa de decisions científicament informades en l'àmbit polític. És important que aquest debat es desenvolupi de manera rigorosa i fonamentada en dades, i que contribueixi a millorar la comprensió i l'aplicació de la ciència en la presa de decisions polítiques.

Tots els partits polítics van coincidir en la necessitat de convocar aquest plenari anual monogràfic sobre ciència al Parlament, remarcant que cal evitar el model habitual dels plenaries al Parlament, o després del debat, on es formulen un seguit de resolucions que el Govern no compleix i les altres forces obliden. Vox va remarcar la necessitat de fer una anàlisi prèvia al plenari per tal d'assegurar un debat basat en dades i no en ideologies.

3 Una de les preocupacions actuals de la política és la pèrdua de confiança en la ciència per part de la societat i la preservació de la integritat científica com a principal mesura per a recuperar la confiança. Per això cal que la incidència de la ciència en la política, i viceversa, es faci amb total transparència, i això implica **dotar de la màxima transparència** i difusió de les tasques que desenvolupen **les entitats que assessoren científicament** el Parlament (CAPCIT) i el Govern (CORICAT).

També es percep el consens entre els partits polítics sobre la necessitat d'incrementar el reconeixement i la integració de la ciència en la presa de decisions polítiques:

Millora de la presa de decisions basada en la ciència: És evident que hi ha una demanda creixent per millorar la presa de decisions polítiques informades en ciència. El fet que el CAPCIT només s'hagi reunit aquest any una vegada ja indica la necessitat de millorar els mecanismes existents per assegurar que els coneixements científics s'utilitzin de manera efectiva en la formulació de polítiques. El CORICAT és una entitat incipient que en pocs anys s'ha constituït.

Transparència i rendició de comptes: La transparència en el procés de presa de decisions polítiques és essencial per garantir la confiança del públic i la integritat del sistema. És important que tota la informació rellevant sobre el paper de la ciència en la presa de decisions arribi al públic de manera transparent i comprensible.

Importància del CAPCIT: El Consell Assessor del Parlament sobre Ciència i Tecnologia (CAPCIT) ha de tenir un paper crucial en aquest context. El reconeixement de la seva importància per part de tots els partits indica que és necessari reforçar els d'òrgans consultius per garantir una millor integració de la ciència en les polítiques públiques.

Integritat científica a nivell global: Admetre que la integritat científica és un problema global reflecteix la importància d'abordar aquesta qüestió a tots els nivells, no només en l'àmbit nacional. És crucial garantir que els processos de recerca i presa de decisions estiguin fonamentats en principis ètics i científics en tot moment.

L'èmfasi en la millora de la presa de decisions informades en ciència, la transparència i la rendició de comptes, així com el reconeixement de la importància dels òrgans consultius com el CAPCIT, són aspectes positius cap a una millor integració de la ciència en les polítiques públiques.

En termes generals, tots els partits polítics identifiquen el problema com a global i, en concret, reconeixen sense gaires discrepàncies que aquí no s'ha sabut fer bé la feina en aquest sentit per part dels grups parlamentaris i que, per exemple, només una vegada en els darrers anys (com concreta Junts) han fet servir el CAPCIT adequadament per prendre decisions polítiques. S'ha de tenir la ciència més en compte i actualment no es fa. Hi ha d'haver també transparència en el procés d'assessorament i que tota la informació implicada arribi a la societat en general.

Preguntes des de la perspectiva científica

1 Sobre el finançament que preveu la Llei de la Ciència: com es té previst **fer front als increments que marca la Llei de la Ciència**? En quins aspectes concrets es vol incidir pel que fa a la **inversió prevista** pels increments de la Llei (RRHH, infraestructures, etc.)?

2 La recerca científica afecta el negociat de diferents conselleries. En cas de governar, com se'n plantejarien la organització interna per tal d'**alinejar les polítiques** de totes aquestes conselleries i assegurar que **les polítiques previstes s'aplicaran a totes de manera coordinada**?

3 En algunes àrees del sistema de ciència, la dificultat per retenir talent jove és molt elevada. Joves investigadors que acaben el seu doctorat son fàcilment reclutats per departaments d'R+D de grans corporacions, i contra això els centres de recerca no podem competir. La conseqüència d'això és que el coneixement que s'ha generat al país es posa a disposició d'aquestes corporacions (sovint estrangeres). Tanmateix, es desaprofiten les oportunitats de valoritzar aquest coneixement fora de l'acadèmia però amb impacte al país. En aquesta línia el foment de l'emprenedoria des de la ciència és rellevant, potenciant la generació de start-ups basades en coneixement. Cal però formar i acompanyar els joves doctors en aquest camí, cap a

una “sobirania tecnològica”. Quines **polítiques de foment de l'emprenedoria des de la ciència**, com a instrument de *knowledge push* o valorització del coneixement desenvoluparan des del govern?

4 On veuen situades les competències en innovació (com a continuació dels resultats de la recerca)? Més enllà dels laboratoris de centres i universitats, hi ha una segona corona formada per *start ups* o departaments d'R+D+I, especialment de PIMES, que es poden beneficiar en les seves polítiques d'innovació de la seva proximitat als grups de recerca. Algunes administracions situen les competències en innovació al mateix departament que tenen les competències en política científica (per exemple, el “Ministerio de Ciencia, Innovación y Universidades”). A Catalunya, fins ara les competències en innovació depenen d'Empresa. Quines accions aplicaran des del govern per **fer més fluïda la cadena de valor que connecta coneixement i innovació**?

En general, tots els partits coincideixen en la importància de la ciència i la recerca com a motors de desenvolupament econòmic i social, tot i discrepar en els detalls de les polítiques específiques i les prioritats de finançament. La **transparència**, la **coordinació** i la **innovació** són temes recurrents en les propostes de tots els partits.

La importància de la Llei de la Ciència: Hi ha un consens general entre els partits polítics sobre la importància de la Llei de la Ciència com a marc per guiar les polítiques científiques a Catalunya, més enllà de la diversitat d'opinions sobre com implementar-la i finançar-la.

Augment del finançament en ciència: Hi ha un consens general sobre la necessitat d'incrementar el finançament en ciència i recerca, donant per bo dedicar-hi un insuficient 1% del PIB de Catalunya, tal com marca la Llei de la Ciència com a horitzó del 2031.

Millora de la coordinació i la planificació: És necessari millorar la coordinació i la planificació en el sistema de recerca i innovació, especialment en termes de transparència i eliminació de duplicitats.

Foment de la transferència de coneixement i la innovació: A destacar la importància de fomentar la transferència de coneixement i la innovació per garantir un retorn efectiu de la inversió en ciència, així com per promoure el creixement econòmic i la competitivitat de Catalunya.

Recursos humans i retenció de talent: Hi ha un consens sobre la necessitat de garantir una carrera científica atractiva i oferir condicions laborals adequades per retenir el talent científic a Catalunya. No som competitius en la gestió del talent.

Per al PSC, la Llei de la Ciència és qui marca el camí. Es pot fer millor del que s'està fent. I malgrat la precarietat, les dificultats administratives, el sistema de recerca és excel·lent ... però millorable. És important no caure en la autocomplaença. Perquè en recerca som excel·lents però no en innovació, i aquí es trenca la cadena. Hem fet esforços en els darrers 25 anys en recerca i ara toca innovació per estar al capdavant d'Europa. Hem de fer una planificació eficient, amb dues vies: crear noves empreses i injectar innovació a les existents.

ERC considera que la recerca és una prioritat i que la Llei de la Ciència és el gran pas endavant. Però cal concretar, per exemple, que es necessita injectar finançament als centres de recerca petits i fer una gran xarxa de col·laboració. I invertir en projectes temporals. Necessitem més recursos a Catalunya i per això cal acabar amb el dèficit. Ha d'haver un lideratge clar des de la Conselleria, que ha de ser una aposta transversal. El sistema de ciència necessita una estructura completa, eliminar duplicitats. Amb el talent no som competitius i per això marxa a l'estranger. Tenim propostes concretes per a revertir la situació: pla de retorn, programa ICREA junior. I recolzament a la formació amb l'augment beques post doc. I quant la execució, hem de millorar en transparència.

Junts insisteix en que no hi cap política pública que amb el finançament de la ciència proporcioni tant de retorn. I això es gràcies a que s'inverteix realment en ciència, hi ha llibertat de recerca, hi ha polítiques de capital humà, propiciant que els científics facin estades a l'estranger i tornin després amb més experiència. Pel que fa al desplegament de la Llei de la Ciència, cal garantir l'estabilitat i incrementar diners. Les polítiques científiques són polítiques públiques molt rendibles, i cal recuperar els contractes dels programa ICREA i fomentar la creació d'spin-offs, start-ups, etc.: tenim un repte en incrementar l'efectivitat de la transferència de coneixement; amb els fons europeus que hem deixat de fer servir això es podria fer. El problema es que "tot es decideix a Madrid"

Per a **VOX**, la necessitat del finançament de la ciència és una obvietat. Concretament, 640 milions anuals que s'han de prioritzar als pressupostos, on hi ha partides supèrflues i ideològiques. Cal evitar la fuga de talent no posant traves i donant llibertat lingüística. També cal revisar els salari dels docents, en especial els dels professors associats. S'han de mantenir entitats com el CAPCIT i no s'entén que el CORICAT no hagi aconseguit del Govern que inverteixi el que ha d'invertir en ciència. De la inversió en ciència, un 10-15% s'ha de dedicar a promoure la I+D i la creació d'incubadores. Cal fomentar la complementarietat entre investigadors: evitar que s'investigui en funció dels ajuts rebuts.

Comuns_sumar reivindica que Catalunya és potent en recerca gràcies als investigadors que no han marxat. Per això cal una aposta pública que ajudi a tot el sistema de recerca, reformulant on i com s'inverteix, assegurant un finançament en recerca bàsica, amb línies específiques per a joves i de gènere. El principal problema per als joves es decidir si volen fer la carrera investigadora, i per facilitar-los la decisió cal que millorin les condicions salarials. També mantenir el preus de les matrícules universitàries, com abans. D'altra banda, cal millorar la comunicació i desenvolupar bons projectes en aquesta direcció, de ciència oberta i ciència ciutadana.

CS proposa que per fer front a l'increment necessari en el finançament de la innovació i la ciència, cal fer primer una auditoria del sector públic per reduir costos, alinear les polítiques de diferents organismes competents en ciència i fomentar l'emprenedoria amb préstecs a interès zero i una xarxa d'smart capital. És necessari connectar el coneixement emprenedor i la innovació. Pel que fa als investigadors, frenar la pressió per publicar en revistes científiques.

El PP proposa millores en el finançament aplicada a recursos humans, nous investigadors i suport a la carrera científica. Invertir en infraestructures: laboratoris i compra d'equipaments d'alta tecnologia. És imprescindible millorar els mecanismes de coordinació en temes de ciència i millorar el monitoratge. Pel que fa al talent, s'han de implementar polítiques per retenir-lo si volem promoure la sobirania tecnològica. Quant a facilitar la cadena de valor entre la innovació i el coneixement, cal disposar d'un ecosistema més integrat des de la recerca bàsica a la seva implementació industrial

Pregunta des de la perspectiva de la comunicació

Una política científica exitosa i eficaç requereix d'una estructura de **comunicació robusta i articulada**, una necessitat que no es formula ni s'explicita en la Llei de la Ciència o el Pacte Nacional per a la Societat de Coneixement. Per tant, cal demanar al proper govern el **compromís d'elaborar un Pla de Comunicació de la Ciència** per garantir que el coneixement científic arriba de manera eficaç, transparent i sense distorsions als seus destinataris dins del propi sistema científic per validar i consensuar els avenços, als polítics i *policy makers* per tal que puguin elaborar les polítiques informades en ciència, i als diversos actors econòmics i socials del país per promoure la seva participació, incrementar la seva cultura científica i fomentar l'esperit crític.

Hi ha un consens general sobre la importància de la comunicació en ciència, i es destaca la necessitat d'un pla de comunicació integral, reconeixent que la comunicació ha estat el gran oblit a la Llei de la Ciència. Tot i que la Fundació Catalana per la Recerca ja fa molta divulgació científica, això no és suficient, ja que els reptes van més enllà. És vital comunicar per superar la prevenció que la ciutadania pugui tenir vers la ciència i per donar encara més visibilitat al seu valor. A més, és essencial educar en ciència a les escoles, instituts i altres institucions educatives per fomentar la passió per la ciència des de ben petits, mitjançant programes pedagògics adequats. També calen més programes de televisió i ràdio que promoguin la ciència i arribin a un públic més ampli.

Per al PSC s'han de emetre més programes de ciència per televisió i ràdio per fomentar la ciència. ERC considera que la comunicació és clau. Cap a dins(interna) i cap en for a (externa). Cap a dins per transparència i perquè cal comunicar el que fem als altres partits polítics. Cal comunicar per fer perdre la por de la ciutadania vers a la ciència i per donar visibilitat. En aquest sentit convindria desenvolupar programes pedagògics. Per a Junts la comunicació científica és un debat pendent. El repte va més enllà i desenvolupar la comunicació és responsabilitat de tots. VOX creu que la solució a aquest tema és molt senzilla: votar a VOX, ja que en les esmenes que va presentar a la Llei de la Ciència n'hi havia que demanaven més programes de ciència als mitjans. Considera que els centres de recerca han de tenir programes d'innovació. Comuns_sumar reconeix que la Llei de la Ciència va quedar coixa en comunicació. És vital incorporar la perspectiva de gènere per corregir el biaix que encara existeix a la ciència.

*Per a **Junts** el pla de comunicació és essencial . És un debat pendent i hem de fer conscients a la ciutadania del que parlem aquí. Això és responsabilitat de tots. És un repte important a fer. **C's** està a favor del Pla de Comunicació de la Ciència. Però cal dotar-lo de recursos. Es estimulant per al ciutadà entendre que els seus diners es dediquen a projectes de ciència, de salut, etc. El debat sovint s'allunya de la ciència. El **PP** es declara a favor de la comunicació de la ciència perquè milloraria la transparència. Caldria més divulgació i la participació dels mitjans de comunicació.*

Preguntes dels assistents

D'entre les preguntes dels assistents adreçades prèviament als convidats, que no quedaven incloses en les ja plantejades per la organització se'n van escollir dues:

[Com promoure les vocacions científiques entre les noies i promoure la presència de dones en tots els nivells acadèmics i de recerca](#)

*Per al **PSC** s'ha de desplegar un programa potent per a les nenes a les escoles, fomentar graus STEM a les escoles. Cal posar quotes i incentivar que les dones ocupin posicions de lideratge. Vivim en una cultura patriarcal i hem de treballar per revertir-ho. **Junts** es declara d'acord amb **PSC** en aquest tema. Sí a les quotes i incentivar programes per a fomentar la cultura STEM en les noies. Segons **VOX**, s'ha d'educar en la llibertat absoluta. Donar eines a tothom per igual. S'ha d'admetre que les dones estan més predisposades a unes carreres que d'altres i això es una realitat. **C's** defensa els role models. I demana implementar els role models i no les quotes. **ERC** reconeix que hi ha reptes pendents en aquest tema. Cada cop veiem més dones a la ciència, però hem de seguir treballant a les escoles, tant amb les noies com amb els nois.*

*Per a **Comuns_sumar** el diagnòstic està clar: de cada quatre catedràtics són dones, a les carreres tècniques hi ha un 80% homes. Per tant, tenim un problema. Les quotes són imprescindibles. També és important el finançament en perspectiva de gènere. El **PP** creu en les vocacions científiques, no en les quotes. Són discriminatòries perquè no agafen els millors, sinó que es basen només en els gèneres. En aquest sentit, perquè no promoure una llista només de dones.*

[Com desenvolupar el mecenatge en la recerca](#)

*Per a **ERC** la obligació principal del sector públic es crear connexions, mobilitzar capital privat per al servei públic, inversió acompanyada d'inversió pública. **Comuns_sumar** considera que cal regular el mecenatge i garantir que sigui interès públic. El finançament ha de ser públic i estructural en recerca i no venir només d'una empresa privada. **C's** no veu problema quant a la inversió privada en ciència. Està a favor de tenir dos terços diner privat i un terç diner públic en el total d'inversió en ciència. **Junts** per la seva part, considera que no tenim capacitat fiscal. En qualsevol cas, es necessita crear nous incentius fiscals. El mecenatge és una tradició catalana però es focalitza més cap a al mecenatge cultural i no tant cap al científic. Hem de créixer econòmicament primer i després crear els incentius. El **PSC** es mostra d'acord amb els*

*arguments de Junts. Ens costa el mecenatge científic i per això cal crea incentius a través del benefici fiscal, un element i una via que hem d'explorar. Per a **VOX**: és molt d'hora per a aquest plantejament. Tot s'està configurant encara i la Llei de la ciència és relativament nova. El **PP** creu també que és imprescindible un mecenatge científic.*